

Building a better
working world

A laptop is shown on a wooden desk, displaying a video conference with several participants in a grid layout. The participants are diverse in age and ethnicity. The laptop is open, and the screen is the central focus of the image. A yellow text box is overlaid on the left side of the image, partially covering the laptop screen.

Etänä, hybridinä vai
paikan päällä - kuinka
yhtiökokousten osalta
toimitaan poikkeusvuosien
jälkeen?

Kevät on tunnetusti yhtiökokousten aikaa, ja kevään hiljalleen kääntyessä kohti kesää jäävät koronapandemian aiheuttamat rajoitukset toivon mukaan menneisyyteen. Tämän vuoksi onkin hyvä hetki pohtia sitä, kuinka yhtiökokoukset ovat muuttuneet näiden poikkeuksellisten vuosien aikana. Erityisesti on syytä miettiä, miltä yhtiökokoukset tulevat näyttämään tulevaisuudessa. Onko etäosallistuminen tullut jäädäkseen? Uudella lakiehdotuksella pyritään selkeyttämään koronapandemian aikana muodostuneita käytäntöjä.

Pandemia toi mukanaan uusia vaihtoehtoja

Nykyinen lainsäädäntö on jo yli 20 vuoden ajan mahdollistanut yhtiökokousten järjestämisen teknisten laitteiden välityksellä. Tätä mahdollisuutta ei ole kuitenkaan suuremmin hyödynnetty, vaan yhtiökokoukset on perinteisesti järjestetty fyysisinä kokouksina. Koronapandemia kuitenkin pakotti yritykset mukauttamaan kokousjärjestelyjään rajoitusten vuoksi, mikä johti tasapainotteluun erilaisten vaihtoehtojen välillä. Pandemiavuosien aikana kokouskäytännöt siten lähes poikkeuksetta sisälsivät etäosallistumismahdollisuuksien elementtejä.

Etenkin pörssiyrityksille ja laajan osakkeenomistajapohjan omaaville yhtiöille yhtiökokousten järjestäminen ei ole ollut helppo yhtälö ratkaistavaksi. Miten voidaan esimerkiksi varmistaa, että kaikki osakkeenomistajat pystyvät käyttämään lakisääteisiä oikeuksiaan, jos samalla pyritään rajoittamaan kokouksen osallistujamäärää? Ratkaisuna tähän useat yhtiöt kannustivat osakkeenomistajiaan vaihtoehtoisin osallistumistapoihin, kuten ennakkoäänestykseen, asiamiehen valtuuttamiseen tai kokouksen seuraamiseen reaaliajassa etäyhteydellä.

Pörssiyrityksien osalta hyväksyttiin väliaikainen laki, joka oikeuttaa yhtiön hallituksen epäämään osakkeenomistajiltaan oikeuden osallistua fyysisesti kokoukseen. Väliaikaisella lailla osakkeenomistajille on kuitenkin annettu muun muassa etukäteinen äänestysoikeus sekä etukäteinen mahdollisuus esittää kysymyksiä ja vastaehdotuksia. Väliaikainen laki on voimassa 30.6.2022 saakka.

Pandemian aikana noin 90 prosenttia pörssiyrityksistä ja todennäköisesti myös suuri osa yksityisistä yhtiöistä järjesti kokouksia jonkinlaisella etäosallistumismahdollisuudella. Täten voidaan pitää epätodennäköisenä, että palaisimme pandemiaa edeltäviin kokouskäytäntöihin, jolloin tapaamiset käytiin kasvotusten kahvin äärellä.

Kokousten edut ja haitat pandemian aikana

Osakkeenomistajien aktiivisuuteen on oletettavasti vaikuttaneet myönteisesti aiempaa joustavammat mahdollisuudet oikeuksien käyttämiseen niin ennen yhtiökokousta kuin sen aikana. Näin on etenkin silloin, kun osakkeenomistaja ei asu yhtiön kotipaikkakunnalla.

Toisaalta useimmat yhtiöt ovat tarjonneet osakkeenomistajille ainoastaan mahdollisuuden käyttää oikeuksiaan etukäteen. Erityisesti pörssiyrityksien keskuudessa on ollut harvinaista, että osakkeenomistajat ovat voineet puhua ja äänestää kokouksessa reaaliaikaisesti videoyhteyden välityksellä. Käytännössä tämä on johtanut tilanteeseen, jossa yhtiön johdon ja osakkeenomistajien välinen vuorovaikutus on kärsinyt. Kriittiköä on kirjoittanut etenkin se, ettei kokouksissa ole ollut tosiasiallista mahdollisuutta keskustella tai esittää jatkokysymyksiä tai kommentteja.

Koska yhtiöt ovat valinneet erilaisia tapoja kokouksensa järjestämiseen, kokouskäytännöt ovat muotoutuneet erilaisiksi, mikä on puolestaan johtanut siihen, että osakkeenomistajilla on ollut toisinaan vaikeuksia pysyä tietoisina sovellettavista käytännöistä ja säännöistä.

Uusi lainsäädäntö suunnitteilla

Hallitus on antanut huhtikuussa 2022 ehdotuksen osakeyhtiölain, asunto-osakeyhtiölain, osuuskuntalain ja yhdistyslain muuttamisesta. Ehdotuksen tarkoituksena on selkeyttää yhtiökokousten ja muiden kokousten järjestämistä koskevia säännöksiä, ja muutosten tavoitteena on helpottaa etäosallistumista ja uuden kokoustekniikan käyttöä. Osakeyhtiölain muutoksilla pyritään näin selkeyttämään pandemiavuosina sovellettuja etäosallistumista koskevia menettelyjä.

Uuden lainsäädännön myötä otetaan siten käyttöön kaksi uutta käsitettä: etäkokous ja hybridikokous.

Etäkokous

Aiemmasta poiketen tulevaisuudessa on mahdollista järjestää kokouksia täysin etäyhteydellä ilman, että kokouksella on oltava fyysinen kokouspaikka. Kokoukset järjestettäisiin siten, että osakkeenomistajilla olisi etäyhteyden avulla mahdollisuus käyttää oikeuksiaan täysimääräisesti kokouksen aikana myös suullisesti ja reaaliaikaisesti. Jotta kokous voidaan järjestää tällä tavoin etänä, tarvitaan yhtiökokouksen 2/3 enemmistöpäätös yhtiöjärjestyksen muuttamiseksi siten, että tällaiset etäkokoukset sallitaan.

Hybridikokous

Uudella hybridikokouksen käsitteellä tarkoitetaan kokousta, jossa osallistumisoikeus on sekä paikan päällä että etäyhteyden avulla. Kokoukseen etänä osallistuvat voivat käyttää kokouksen aikana puheenvuoroja ja äänestää. Lisäksi ehdotetaan, että yhtiökokouksessa voidaan päättää yksinkertaisella enemmistöllä yhtiöjärjestyksen muuttamisesta siten, että yhtiön on jatkossa järjestettävä mahdollisuus hybridiosallistumiseen. Hallitus päättää hybridikokousten järjestämisestä, mikäli sitä ei ole rajoitettu yhtiöjärjestyksessä.

Osakeyhtiölaki antaa myös jatkossa yhtiön hallitukselle mahdollisuuden päättää osallistumistavoista, jotka täydentävät perinteistä fyysistä kokousta, etäkokousta ja hybridikokousta. Kolmea päävaihtoehtoa täydentävät menetelmät ovat yleistyneet pandemian aikana, ja näihin luetaan esimerkiksi mahdollisuus äänestää, esittää kysymyksiä tai tehdä vastaehdotuksia etukäteen ennen kokousta. Lisäksi kokouksen aikana on voinut olla mahdollisuus esittää kirjallisia kysymyksiä tai kommentteja. Yksinkertaisimmillaan nämä täydentävät menetelmät ovat antaneet mahdollisuuden seurata kokousta, vaikka siihen ei pystyisi osallistumaan kokonaan reaaliajassa.

Lakiehdotuksella pyritään lisäksi selventämään tiettyjä kokousmenettelyjä koskevia näkökulmia, ja säännöksiä pyritään selventämään esimerkiksi sen osalta, että ainoastaan osakkeenomistajien, jotka voivat käyttää äänioikeuttaan joko ennen kokousta tai sen aikana, katsotaan olevan kokouksessa läsnä. Jotta ennakkoon annetut äännet voitaisiin ottaa huomioon, ehdotetaan lisäksi, että ennakoöänestyksen kohteena oleva päätösehdotus esitettäisiin yhtiökokouksessa muuttamattomana. Lisäksi lakiehdotuksella halutaan laajentaa kokouksen puheenjohtajan valtuuksia keskeyttää kokous teknisten ongelmien ilmetessä.

Miltä tulevaisuuden yhtiökokous näyttää?

Uuden lain on määrä astua voimaan jo 1.7.2022, mikä tarkoittaisi sitä, että yhtiökokoukset voitaisiin pian järjestää kokonaan etänä ilman fyysistä kokouspaikkaa. Se, missä määrin yhtiöt tulevat käyttämään mahdollisuuksiaan etä- tai hybridikokousten järjestämiseen, jää kuitenkin nähtäväksi. Koska uusi lainsäädäntö mahdollistaa monia erilaisia vaihtoehtoja, on yritysten, osuuskuntien ja yhdistysten itse harkittava, miten kokouskäytäntöjä halutaan tulevaisuudessa kehittää - yhdistetäänkö perinteisiin kokouksiin pandemia-ajan muodostamat lisämahdollisuudet vai siirrytäänkö kokonaan etä- tai hybridikokouksiin?

On kuitenkin selvää, että yhtiökokousten järjestämiskäytännöt tulevat tulevaisuudessa vaihtelevaan, mikä johtaa siihen, että erilaisten vaihtoehtojen kirjo tulee asettamaan kokousten järjestäjille entistä suurempia vaatimuksia. Siksi on yhä tärkeämpää, että esimerkiksi kokouskutsut laaditaan asianmukaisesti. Uusi lainsäädäntö tulisi siten nähdä yhtiöiden mahdollisuutena kehittää ja mukauttaa kokouskäytäntöjään tavalla, jossa otetaan huomioon yksittäisen yhtiön ja sen osakkeenomistajien tilanne.

EY | Building a better working world

EY rakentaa paremmin toimivaa maailmaa, auttaen luomaan pitkäaikaista arvoa asiakkaillemme, henkilöstöllemme ja yhteiskunnalle sekä rakentaen luottamusta pääomamarkkinoilla.

Hyödyntäen dataa ja teknologiaa, EY:n monipuoliset tiimit yli 150 maassa luovat luottamusta tilintarkastuspalveluiden avulla sekä auttavat asiakkaitamme kasvamaan, uudistumaan ja toimimaan paremmin.

Tilintarkastuksen, konsultoinnin, laki-, strategia-, vero- ja transaktiopalveluiden parissa työskentelevät EY-tiimit kysyvät parempia kysymyksiä löytääkseen uusia vastauksia nykypäivän monimutkaisiin ongelmiin.

EY viittaa globaaliin organisaatioomme ja saattaa viitata yhteen tai useampaan Ernst & Young Global Limitedin jäsenyhtiöön, joista kukin on erillinen oikeushenkilö. Ernst & Young Global Limited, joka on Yhdistyneen kuningaskunnan lakien mukainen yhtiö (company limited by guarantee), ei tarjoa palveluja asiakkaille. Tietoa siitä, kuinka EY kerää ja käyttää henkilötietoja, sekä kuvaus tietosuojalainsäädännön mukaisista oikeuksista on saatavana osoitteessa ey.com/privacy. Lisätietoja organisaatiostamme löytyy osoitteesta ey.com.

© 2022 Ernst & Young Oy.

Kaikki oikeudet pidätetään.

Tässä julkaisussa olevat tiedot on tarkoitettu käytettäväksi ainoastaan yleisluonteisena tiedon lähteenä. Mikäli tarvitsette asiantuntijaneuvoja, suosittelemme ottamaan yhteyttä asiantuntijaan, joka voi avustaa yksittäisissä kysymyksissä.

Ota yhteyttä:

Anton Karlais
Manager | Law
p. +358 50 406 5413
Anton.Karlais@fi.ey.com

Sofia Wahlman
Associate Legal Counsel | Law
p. +358 400 587 928
Sofia.Wahlman@fi.ey.com

www.ey.com